

Võrumaa koolidirektorist romaanikirjanikuks

„Iga inimene võivat kirjutada ühe romaani, kui tahtmist on. Ma tahtsin.” Nii on oma romaani saamis-lugu selgitanud praegu pensionipõlve pidav autor —endine Parksepa kooli direktor Nikolai Aju.

Raamatus on märgitud selle kirjutamisaastad — 1986–1989. „Luikede päev” sattus autori tahtel 1990. aasta romaani-võistlusele ja leidis seal äramärkimist. Kahjuks jäi teos omal ajal ilmunuta. Kirjastajate arvates polnud (arvatavasti) selle temaatika piisavalt aktuaalne. Millist inimest huvitavad põnevatel aastatel koolielu ja inimsuhted koolis (direktor-õpetaja(d); õpilased-õpetajad; lapsed-isad-emad; õpetajad-lapsevanemad)?

Tänu Kultuurkapitali toetusele pääses seitse aastat järke oodanud ikka ja alati aktuaalsest eetikaprobleemidest kõnelev elupõlise koolimehe esimene romaan trükikotta ja sealt lugejateni.

Romaanist võib välja lugeda, et selle tegevus toimub stagna-

**Nikolai Aju, LUIKEDE
PÄEV, Olion 1997**

ajal, peategelane sureb ootamatult veidi enne Leonid Brežnevit — 8. oktoobril 1982. Sellele vaatamata saab pärast teose lugemist väita, et probleemistik on aktuaalne, kuna sündmustik toimub mitte väliseid ja riiklikke sündmusi pidi, vaid inimliku suhtlemise ja humanistlike väärtuste tasandil. See on vald-

kond, mida autor hästi tunneb ning mõistab. Nikolai Aju teab, milline peab olema hea õpetaja või koolijuht. Vist eelkõige inimlik inimene. Eks ole paljudele headelegi pedagoogidele keegi öelnud: „...aga teie, kõrgema haridusega pedagoog, peaksite kasvatuse põhitõdesi paremini tundma.” Direktoril peab olema tugev tervis, et suuta ära kuulata sõjaka lapsevanema selliseidki pretensioone kui: „Ma tahan teada, kaua õpetaja Noor minu poja seljas sõidab?”

Koolidirektor Harri Luige ainukeseks puuduseks on nõrga-võitu tervis, mis kahjuks kõigile töömere tormidele vastu ei pea.

Nikolai Aju oli ka Parksepa kooli juhina palju aastaid heaks koolmeistriks emakeeleõpetajale. Siinkirjutajalgi on olnud võimalus olla õpetajate suvekursusel tema õpilase rollis. Nüüdsest on tal võimalus olla eeskujuks nii õpetajatele kui ka koolijuhtidele, sest muutuv ja alati huvitav koolielu peaks sagadamini ka romaanikaante vahele juhtuma.

ARVI LEOSK